

Associate degree-opleiding
Pedagogisch Educatief
Medewerker
Christelijke Hogeschool Ede

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Introductie	5
	2.1 Werkwijze panel	5
	2.2 Panel rapport	6
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	9
	4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	9
	4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	11
	4.3 Standaard 3: Toetsing	14
	4.4 Graad en CROHO-onderdeel	15
	4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	15
	4.6 Voorwaarde en aanbevelingen	15
5	Overzicht oordelen	16
	Bijlage 1: Samenstelling panel	17
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	18
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	19
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	20

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 30 november 2017 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker van de Christelijke Hogeschool Ede. De NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van het programma door het panel.

Profiel opleiding

De Ad-PEM leidt op tot afgestudeerden die werkzaam kunnen zijn in de educatieve sector of in de sector zorg en welzijn. De opleiding is ontwikkeld in overleg met het werkveld. De doelgroep bestaat primair uit werkende mbo-opgeleide medewerkers die zich verder willen ontwikkelen. Een groot deel van het leren vindt plaats in de praktijkleeromgeving van de student. De opleiding neemt deel aan de pilot flexibilisering, die een flexibele leerweg van studenten mogelijk maakt.

Beoogde leerresultaten

De Ad-PEM kent twee uitstroomprofielen. Het uitstroomprofiel Educatie richt op de ontwikkelingen van het jonge kind (0-6 jaar). Binnen het uitstroomprofiel Sociaal (0-18 jaar) kan er gekozen worden voor de context gehandicaptenzorg en de context jeugdhulpverlening. Het panel waardeert de brede opzet van de Ad, maar constateert dat de twee uitstroomprofielen verschillende leeruitkomsten hebben. Beide profielen leiden wel op tot dezelfde eindkwalificaties/kerntaken. Het panel is van mening dat één opleiding één set aan leeruitkomsten dient te hebben. Bij de invulling van de onderliggende gedragsindicatoren ziet het panel wel ruimte voor een specifieke invulling per uitstroomprofiel.

Het panel vindt het positief dat de afstemming met het werkveld helder terug te zien is in het brede profiel van de opleiding. Het panel concludeert dat het niveau helder geformuleerd is. Het panel beoordeelt standaard 1 met 'voldoet ten dele'.

Onderwijsleeromgeving

De opleiding bestaat uit vier modules van 30 EC. De eerste twee modules zijn voor de gehele opleiding gelijk, terwijl vanaf module drie de studenten een verschillend traject per uitstroomprofiel volgen. Het panel vindt dat de brede opleiding goed inhoudelijk vorm krijgt. Dit komt onder andere door de gedreven docenten met kennis over de verschillende gebieden. Ook de vormgeving van het programma is op orde en de instroomeisen zijn adequaat. Daarnaast vindt het panel dat de elektronische leeromgeving voldoet en is het panel positief over de begeleiding die studenten gedurende de hele opleiding geboden wordt. Wel beveelt het panel aan om rekening te houden met de wettelijke eisen die vanuit de wet IKK voor de sector kinderopvang gelden. Gezien het feit dat de opleiding erkend wordt voor de functie Pedagogisch Coach, is het van belang om ervoor te zorgen dat de studenten taalniveau 3f behalen. Het panel adviseert om beide uitstroomprofielen evenveel aandacht te geven.

Volgens het panel stelt de onderwijsleeromgeving de studenten in staat om de beoogde leerresultaten te bereiken. Het panel beoordeelt standaard 2 met 'voldoet'.

Toetsing

Het panel is overtuigd van de kwaliteit van de toetsing en het toetsbeleid. De examencommissie acteert sterk en gaat goed om met eerder verworven competenties en het verstrekken van vrijstelling. De toetsing is goed uitgewerkt en het panel heeft bewondering voor de balans tussen het timmermansoog van de beoordelaar en de manier waarop de betrouwbaarheid van de toetsing gewaarborgd wordt. Ook de zware weging van het oordeel van de praktijkbegeleider wordt gewaardeerd. Het panel beoordeelt standaard 3 met 'voldoet'.

Voorwaarde

Het panel formuleert de volgende voorwaarde voor standaard 1.

- Binnen een tijdsbestek van 12 maanden dient de opleiding één set aan leeruitkomsten voor de opleiding als geheel te formuleren.

Het panel komt tot een eindoordeel 'positief onder voorwaarde' ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker van de Christelijke Hogeschool Ede en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 28 april 2018

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker.

Gerda Geerdink
(voorzitter)

Gijs Kremers
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 5 december 2017 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de opleiding associate degree Pedagogisch Educatief Medewerker van de Christelijke Hogeschool Ede. Het succesvol doorlopen van een TNO procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Voorzitter: mevr. G. Geerdink is werkzaam als associate lector 'kwaliteit van lerarenopleiders' bij de HAN. Tevens is ze hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Lerarenopleiders en bestuurslid van de VELON (Vereniging Lerarenopleiders Nederland).
- Leden:
 - mevr. L. Werbrouck is opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen;
 - mevr. M. van Doorn is directeur van Kinderopvang SKR te Ridderkerk;
- Student-lid: Jade Brouns volgt de Master Pedagogische Wetenschappen, Onderwijs- en Opleidingskunde aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Het panel werd bijgestaan door Maya de Waal, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en door Gijs Kremers, beleidsmedewerker NVAO, als secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 20 maart 2018 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 21 maart 2018 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggerekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is

voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter.

Het adviesrapport is op 20 april 2018 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 26 april 2018 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 28 april 2018 aan de NVAO aangeboden.

2.2 Panel rapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is de het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie.

Het derde hoofdstuk heeft een omschrijving van het programma waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland.

Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Christelijke Hogeschool Ede
Opleiding:	Associate degree Pedagogisch Educatief Medewerker
Variant:	deeltijd
Graad:	Associate degree
Afstudeerrichtingen:	Educatie, Sociaal
Locatie:	Ede
Studieomvang (EC):	120 EC
CROHO-onderdeel:	Onderwijs

3.2 Profiel instelling

De Christelijke Hogeschool Ede (CHE) is een hogeschool die geworteld is in de protestants-christelijke traditie. Dat komt tot uiting in de omgangsvormen, de visie op opleiden en de opleidingen zelf. Meer concreet leidt dat tot aandacht voor de maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid van de studenten daarvoor, en tot aandacht voor levensbeschouwelijke thema's, morele dilemma's en zingevingsvragen. De docenten belichten onderwerpen vanuit een christelijke visie.

De CHE is opgericht in 1954 en komt onder andere voort uit de Christelijke kweekschool op de Veluwe. In 1994 fuseerde de hogeschool met De Vijverberg, waarbij de huidige naam werd aangenomen. In 1995 kwam de Evangelische School voor Journalistiek vanuit Amersfoort erbij, in 2004 gevolgd door de Evangelische Theologische Hogeschool uit Veenendaal.

De CHE heeft haar onderwijs volgens het aanvraagdossier georganiseerd in drie domeinen: het domein Theologie, Welzijn en Zorg, het domein Media & Organisatie en het domein Educatie. Binnen deze domeinen biedt de CHE negen bacheloropleidingen, twee masteropleidingen en één Ad-opleiding aan. Voor vijf nieuwe Ad-opleidingen lopen aanvragen. Naast Ondernemend in de Zorg zijn dat ICT Service Management, Ondernemen, Pastoraal werk en Pedagogisch Educatief Medewerker.

Het onderzoek binnen de hogeschool is ondergebracht in zeven lectoraten met elk een lector en een kenniskring. De CHE heeft in 2015 haar onderzoeksprogramma *Bakens van hoop* vastgesteld. Hierin wordt het gezamenlijke onderzoeksprogramma van de lectoraten van de CHE gepresenteerd.

3.3 Profiel opleiding

Met de twee uitstroomprofielen (Sociaal en Educatie) van de associate degree Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) kiest de CHE voor een breder profiel dan aanverwante Ad-opleidingen. Onder meer onderscheidt de opleiding zich in de brede leeftijdskeuze: van 0 tot 18 jaar in het uitstroomprofiel sociaal.

De doelgroep van de opleiding zijn afgestudeerden op mbo-4 niveau met werkervaring en een relevante functie in het werkveld. De opleiding neemt deel aan de pilot flexibilisering¹ om dit type studenten de mogelijkheid te bieden om flexibel onderwijs te volgen. Dit is in lijn met de visie van de CHE op deeltijdonderwijs. Studenten kunnen binnen het experiment een individueel leertraject afleggen om tot dezelfde leeruitkomsten te komen. Het leertraject kenmerkt zich door een grote mate van praktijkgerichtheid; studenten leren grotendeels in en vanuit hun eigen praktijkleeromgeving.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/experimenten-om-deeltijdonderwijs-flexibeler-te-maken>

4 Opleidingsbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

In de Ad-PEM leren studenten om kinderen c.q. jeugdigen zo optimaal mogelijk te stimuleren en te ondersteunen in hun ontwikkeling. Daarbij combineert de opleiding pedagogische kennis met kennis over zorg. De Ad-PEM heeft de volgende kerntaken opgesteld:

- Pedagogische begeleiding en ontwikkeling
- Krachtige ontwikkel- en leeromgeving
- Organisatie en samenwerking
- Lerende professional

De Ad-PEM leidt op tot een T-shaped professional. De afgestudeerden beschikken over generieke vaardigheden als kritisch en overstijgend denken, communiceren, reflecteren, coachen, samenwerken en organiseren. Daarnaast beschikken afgestudeerden over specifieke kennis en vaardigheden die belangrijk zijn voor de Pedagogisch Educatief Medewerker. De opleiding heeft gekozen voor twee uitstroomprofielen vanaf het tweede jaar van de opleiding. Het uitstroomprofiel Educatie richt zich op kinderen van 0-6 jaar en het uitstroomprofiel Sociaal richt zich op kinderen van 0-18 jaar. Binnen het uitstroomprofiel Sociaal kunnen studenten kiezen voor de context jeugdhulpverlening of de context gehandicaptenzorg. Het uitstroomprofiel Educatie kent geen keuzemogelijkheid voor een bepaalde context. Afgestudeerden kunnen werkzaam zijn in de educatieve sector en in de sector zorg en welzijn, bijvoorbeeld in een kinderdagverblijf, integraal kindcentrum (IKC), buitenschoolse opvang, Peuterspeelgroep of de ambulante zorg en begeleiding. Voor beide uitstroomprofielen is een eigen set aan leeruitkomsten geformuleerd, maar beide profielen leiden op tot dezelfde eindkwalificaties c.q. kerntaken.

In het gesprek met het werkveld wordt aangegeven dat het (regionale) werkveld vanaf het begin intensief betrokken is geweest bij de ontwikkeling van de opleiding. Er is ook veelvuldig contact geweest met mbo-instellingen in de omgeving.

De opleiding beschikt over een werkveldadviesraad, die gemiddeld vier keer per jaar bijeen komt.

Het werkveld geeft aan dat er behoefte is aan medewerkers met een helikopterview die over de grenzen van de eigen taken heen kunnen kijken en die in staat zijn om verbindingen te leggen met andere relevante betrokkenen bij de ontwikkeling van een kind. Deze opleiding biedt studenten de mogelijkheid om deze blik te ontwikkelen. Ook ziet het werkveld de koppeling tussen educatie en zorg als waardevol, omdat de meeste medewerkers nu slechts in één van beide geschoold zijn. Zo opereren de afgestudeerden op verschillende manieren als bruggenbouwer. Wel hadden de partners uit het onderwijsveld graag gezien dat de focus had gelegen op de leeftijd 0-12 jaar, om zo de doorgaande ontwikkelingslijn van het kind nog beter te kunnen waarborgen. Desalniettemin ziet het werkveld dit als een eerste stap in de goede richting.

In vergelijking met de mbo'er (NLQF 4) die gericht is op de dagelijkse verzorging van het kind/de jeugdige, kan de Ad-PEM'er (NLQF 5) een bijdrage leveren aan de doorgaande ontwikkeling van het kind/de jeugdige, in samenwerking met andere relevante betrokkenen. Zij kunnen daarbij schakelen tussen operationeel en tactisch (en in sommige gevallen strategisch) niveau. Ten opzichte van de hbo-er (NLQF 6) is er verschil in niveau in kennis, uitvoeringsverantwoordelijkheid en de onderzoeksdimensie. Voor een Ad-er is de context minder complex en/of de mate van zelfstandigheid minder groot dan voor een afgestudeerde bachelorstudent.

Overwegingen

Het panel waardeert de brede opzet van de Ad en ziet dat de instelling deze keuze in overleg met het werkveld bewust gemaakt heeft. De afstemming met het (regionale) werkveld krijgt helder vorm en er is sprake van een goede samenwerking met mbo-instellingen in de omgeving. Het panel ziet de meerwaarde voor het werkveld in de brede opleiding: de PEM'er als bruggenbouwer tussen verschillende organisaties is volgens het panel een waardevol profiel.

Het panel constateert dat de leeruitkomsten voor de twee uitstrooprofielen verschillend zijn. Het panel vindt dat een PEM-afgestudeerde aan één set leeruitkomsten moet voldoen. Daarnaast vindt het panel dat aan het begin van de opleiding voor studenten helder moet zijn welke leeruitkomsten behaald dienen te worden. Het panel is van mening dat dat niet kan afhangen van de keuze voor een uitstrooprofiel. In de wisselende contexten en op het niveau van de gedragsindicatoren ziet het panel wel ruimte voor differentiatie per uitstrooprofiel. Het panel is van mening dat op deze wijze een algemene basis voor alle studenten wordt gegarandeerd en er genoeg ruimte blijft voor verschillende keuzes binnen de uitstrooprofielen.

Het panel concludeert dat het niveau helder is geformuleerd en goed gepositioneerd is tussen NLQF 4 en NLQF 6.

Conclusie: voldoet ten dele

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het programma van de Ad-PEM bestaat uit vier modules van 30 EC. De eerste module is voor alle studenten van de CHE gelijk. In deze module staan drie vragen centraal: 'Wil ik dit beroep? Kan ik dit beroep? Begrijp ik dit beroep?' Studenten leren de verbinding te leggen tussen de eigen (christelijke) normen en waarden en de rol van professional. Deze vragen worden bij alle Ad's gesteld en vervolgens specifiek voor een opleiding behandeld. In de eerste module is er ook aandacht voor de basiskennis op het gebied van taalontwikkeling, psychologie, pedagogiek van het jonge kind en opvoedingscontext van het jonge kind.

De eerste twee modules zijn voor de studenten van de Ad-PEM gelijk. In de tweede module wordt gefocust op de ontwikkelingspsychologie van de leeftijd 0-12 jaar. Vanaf de derde module maken studenten een keuze voor het uitstroomprofiel Educatie of Sociaal. Het uitstroomprofiel Educatie richt zich op kinderen van 0-6 jaar. De focus ligt op de ontwikkel- en leeromgeving van het jonge kind en op de samenwerkingsrelaties die de afgestudeerde aan dient te gaan. Het uitstroomprofiel Sociaal richt zich op kinderen van 0 tot 18 jaar. Binnen het uitstroomprofiel Sociaal kiezen studenten voor de context jeugdhulpverlening of de gehandicaptenzorg. Uit de gesprekken blijkt dat er nog geen specifieke invulling is binnen de opleiding met betrekking tot de bepalingen vanuit de nieuwe wet IKK daar waar het de functie van Pedagogisch Coach betreft. De Ad PEM staat inmiddels wel op de lijst van opleidingen die voor deze functie voldoet. Extra aandacht zou dan kunnen gaan naar taal niveau 3f, VVE certificering en de baby-specialist.

Iedere module bestaat uit drie eenheden van 10 EC. Iedere eenheid staat voor één leeruitkomst. In lijn met de pilot flexibilisering kunnen studenten op verschillende manieren aantonen dat aan de leeruitkomsten voldaan is (zie standaard 3). Iedere module kent zes tot acht contactdagen waarin studenten ervaringen kunnen uitwisselen en lessen volgen. Het overgrote deel van het leren moet plaatsvinden in de praktijkleeromgeving. Het versnellen en vertragen van modules is mogelijk. Studenten die willen versnellen, kunnen ofwel via de online leeromgeving en de werkplek de leeruitkomsten door meer zelfstudie behalen, ofwel twee modules gelijktijdig volgen. Door contactdagen verspreid over de week te plannen, is dat laatste mogelijk.

De doelgroep van de opleiding is professionals met een mbo-4 diploma en een relevante praktijkomgeving. Om te kunnen instromen is een mbo-4 diploma vereist, net als een relevante praktijkleeromgeving (160 uur in de eerste module, daarna 320 uur per module). Studenten uit een andere beroepspraktijk kunnen dus instromen, mits ze een relevante praktijkleeromgeving kunnen vinden. De opleiding heeft aangegeven studenten te ondersteunen bij het vinden van een geschikte praktijkleeromgeving. Voor het begin van de opleiding kunnen studenten gebruikmaken van een zelfscan, zodat ze zelf kunnen zien in hoeverre het opleidingstraject passend is.

Studenten met het uitstroomprofiel Educatie kunnen na het volgen van een schakelmodule doorstromen in de bacheloropleiding Leraar Basisonderwijs en studenten met het uitstroomprofiel Sociaal kunnen rechtstreeks doorstromen in de bacheloropleiding Social Work.

Er zijn zes kerndocenten aan de opleiding verbonden. Alle docenten bezitten een masterdiploma en een aantal docenten heeft relevante praktijkervaring. In het docententeam zitten zowel docenten met pedagogische kennis als docenten met kennis over zorg. Eén docent is gespecialiseerd als speltherapeut. Docenten hebben contact met het lectoraat Jeugd en gezin van het domein Theologie, Welzijn en Zorg en met het lectoraat Talenten en Opbrengsten van het domein Educatie.

De opleiding volgt het personeelsbeleid van de CHE. Er is aandacht voor professionalisering en de verschillende rollen die docenten kunnen innemen (begeleiden, ontwerpen en toetsen). Van docenten wordt verwacht dat ze de kennis van hun eigen vakgebied bijhouden.

Vanaf het begin van de opleiding krijgen studenten een trajectbegeleider die de student in principe zijn gehele studie begeleidt. De trajectbegeleider is een gecertificeerde coach. Hij begeleidt de student in de keuze van beroepsproducten om de leeruitkomsten aan te tonen en hij geeft feedback aan de student over zijn voortgang. De trajectbegeleider gaat één keer per half jaar bij de praktijkleeromgeving langs en heeft daarmee twee keer per half jaar online contact. Voor iedere student heeft de trajectbegeleider tien uur per half jaar beschikbaar.

Een belangrijke rol in de ontwikkeling van de student is weggelegd voor de praktijkbegeleider. De praktijkbegeleider dient tenminste een diploma op hbo-bachelorniveau te bezitten. In een tripartite onderwijsvereenkomst tussen de student, de praktijkervaringsplek en de CHE worden de afspraken over de leeromgeving vastgelegd. Daarnaast worden per module afspraken gemaakt tussen de trajectbegeleider, praktijkbegeleider en de student over het type beroepsproduct en de begeleiding die daarvoor vanuit de praktijkbegeleider nodig is. Naast de begeleiding van de docenten, de trajectbegeleider en de praktijkbegeleider kunnen studenten gebruik maken CHE-brede voorzieningen (onder andere studentpsycholoog, decaan en studentenpastor).

Het panel heeft inzage gehad in de elektronische leeromgeving. Op de digitale leeromgeving is alle informatie over de modules te vinden. De digitale leeromgeving biedt mogelijkheden voor begeleiding van de student door de docent, interactie tussen studenten en kennisoverdracht.

Overwegingen

Het panel vindt dat het programma goed opgebouwd is en ziet de meerwaarde van de eerste module. Het panel is ingenomen met de aandacht die er ook in die eerste gemeenschappelijke module is voor de context van een PEM'er. De brede opleiding krijgt goed inhoudelijk vorm en het panel is positief over de modules die reeds uitgewerkt zijn. Het panel heeft vertrouwen in de verdere uitwerking van de overige modules. De meerwaarde van de twee afstudeerrichtingen wordt door het panel onderkend. Het panel is positief over het leren op de praktijkleeromgeving. Studenten kunnen zo ervaringen uit de praktijk meebrengen naar de contactdagen. Daarnaast kan nieuwe kennis direct omgezet worden naar concrete handelingen in de praktijk.

Het panel vraagt aandacht voor de specifieke invulling binnen de opleiding met betrekking tot de bepalingen vanuit de nieuwe wet IKK daar waar het de functie van Pedagogische Coach betreft. Het panel beveelt aan om zorg te dragen voor het voldoen aan de wettelijke vereisten en deze eisen te integreren in module drie en vier. Volgens het panel is er in de opleiding voldoende aandacht voor spel.

Het panel betreurt echter dat er geen aandacht is voor beeldend werken en muziek. Tegelijkertijd heeft het panel begrip voor het feit dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Het panel heeft de indruk dat er in de opleiding meer nadruk ligt op het uitstroomprofiel Educatie en minder op het profiel Sociaal. Het panel adviseert de opleiding om beide uitstroomprofielen evenveel aandacht te geven.

Het beperkt aantal contactdagen vindt het panel ambitieus. Het vraagt veel zelfsturing van studenten. Het panel vertrouwt erop dat dit gezien de doelgroep van de werkende professional goed komt. Ook gezien het feit dat de PEM'er als bruggenbouwer tussen verschillende organisaties moet gaan fungeren, vraagt het panel aandacht voor voldoende interactiemogelijkheden tussen studenten en daarmee de sectoren. In combinatie met de begeleiding en de elektronische leeromgeving vindt het panel dat de studenten voldoende ondersteund worden in dit proces. Het panel is positief over de mogelijkheden om de opleiding in een korter tijdsbestek af te ronden. Dat de opleiding daar geen extra lesdagen voor inricht, vindt het panel een begrijpelijke keuze. Van studenten die willen versnellen kan immers meer zelfstandigheid worden verwacht.

Het panel acht de instroomeisen adequaat. Het panel constateert dat de opleidingen ruime instroomeisen hanteert voor studenten met een andere achtergrond. Het gesprek dat de trajectbegeleider met de instromende student heeft en de verplichte praktijkervaringsplek acht het panel voldoende om het niveau van de instroom te borgen.

Het docententeam is divers en gedreven. Het panel is positief over de sterke betrokkenheid van de vakdocenten bij de opzet van de opleiding. Het panel ziet duidelijk dat er vanuit de twee invalshoeken (zorg en educatie) deskundige docenten in het docententeam zijn opgenomen. De begeleiding van studenten is volgens het panel adequaat. Een positief punt is dat de trajectbegeleider door de hele opleiding heen dezelfde persoon is. Daarnaast ziet het panel dat de CHE realistisch is in de hoeveelheid begeleiding die docenten kunnen bieden. Het panel begrijpt de keuze om de begeleiding te begrenzen en vindt dat studenten voldoende begeleiding kunnen verwachten. Het panel vindt het goed dat er eisen worden gesteld aan de praktijkbegeleider en de praktijkleeromgeving, omdat die een zeer belangrijke rol speelt in de begeleiding naar de leeruitkomsten.

Het panel heeft de digitale leeromgeving bestudeerd en constateert dat deze voldoet aan de eisen. Er is voldoende ruimte voor interactie, zowel tussen studenten onderling, als tussen student en docent. Daarnaast is alle vereiste informatie over de opleiding aanwezig.

Conclusie: voldoet

4.3 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing en de borging van het eindniveau. De examencommissie is ook verantwoordelijk voor vrijstellingen. Vrijstellingen kunnen worden verkregen door middel van het overleggen van relevante diploma's en andere bewijsstukken. Op basis daarvan stelt de examencommissie een individuele leerroute vast. In de eerste module hebben studenten de mogelijkheid om een startassessment te doorlopen, op grond waarvan waarderingen kunnen worden verleend. Waarderingen worden niet verleend op basis van diploma's, maar op grond van eerder verworven competenties. De waarderingen worden verleend per leeruitkomst (10 EC) of per kennistoets (2,5 EC). Studenten kunnen zo modules eventueel beperkter volgen. Een start of instapassessment wordt afgenomen door twee onafhankelijke, gecertificeerde assessoren. De examencommissie keurt vervolgens het assessment al dan niet goed. Uit het gesprek met de examencommissie blijkt dat in het begin veel rapporten van die assessments van andere bacheloropleidingen werden teruggestuurd naar de assessoren, maar dat de kwaliteit van de rapportages inmiddels verbeterd is. De examencommissie geeft aan graag af te stappen van de controlerende rol en meer richting een borgende rol te willen bewegen. Daarnaast zegt de examencommissie in het begin terughoudend te willen zijn in het verstrekken van vrijstellingen.

De Ad-PEM neemt deel aan de pilot flexibilisering. Dat houdt onder andere in dat er leerwegaafhankelijk getoetst wordt. Daarbij wordt niet gekeken naar de manier waarop de leeruitkomsten worden bereikt. Het aantonen van de leeruitkomsten is voldoende voor het toekennen van studiepunten. Studenten kunnen leeruitkomsten aantonen door beroepsproducten die in beroepspraktijk gerealiseerd worden. Per beroepssituatie wordt gekeken welk beroepsproduct passend is. Elk beroepsproduct kent een theoretische verantwoording en reflectie op het beroepsproduct.

De beroepsproducten worden beoordeeld vanuit het timmermansoog van de beoordelaar. Per leeruitkomst zijn er toetsmatrijzen ontwikkeld. De beoordelaar heeft indicatoren voor de beoordeling die bijdragen aan de betrouwbaarheid, maar er wordt geen gebruik gemaakt van afvinklijstjes. Het oordeel is onvoldoende, voldoende of goed. Praktijkbegeleiders zijn bij de beoordeling van de beroepsproducten geen formele beoordelaars, maar het advies van de praktijkbegeleider wordt wel zwaar meegewogen in het oordeel. De examinatoren worden door de examencommissie benoemd en bezitten een BKE of een SKE. Er is aandacht voor kalibratie en intervisie tussen de beoordelaars.

Het eindniveau van de studenten wordt getoetst in module drie en vier. Alle leeruitkomsten in deze modules worden door twee onafhankelijke beoordelaars beoordeeld. Er is geen specifiek eindwerk, maar er is wel een eindgesprek. In principe zijn er geen studiepunten aan het eindgesprek gekoppeld, tenzij het gecombineerd wordt met het beoordelingsgesprek van de laatste module. Het eindgesprek wordt gevoerd met de praktijkleeromgeving in het kader van leven lang leren.

Overwegingen

Het panel is overtuigd van de kwaliteit van de toetsing. Het toetsbeleid zit volgens het panel goed in elkaar. Het panel vindt dat de examencommissie sterk acteert en vindt het goed dat

de examencommissie in de beginfase een meer controlerende rol heeft gespeeld. Ook de manier van omgaan met eerder verworven competenties wordt gewaardeerd. De terughoudende rol van de examencommissie voor het verstrekken van vrijstellingen kan op begrip van het panel rekenen.

Het panel heeft bewondering voor de manier waarop de opleiding evenwicht brengt tussen het timmermansoog van de beoordelaar en de betrouwbaarheid van de toetsing. De zware weging van het oordeel van de praktijkbegeleider is voor het panel een logische keuze. De praktijkbegeleider staat immers erg dicht op de student en de dagelijkse werkpraktijk. Tegelijkertijd is het voor de betrouwbaarheid van de toetsing goed dat de formele rol bij een examinerator belegd is.

Het panel concludeert dat de toetsing zinvol is vormgegeven en aansluit bij de context waarin de student actief is.

Conclusie: voldoet

4.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate degree

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Onderwijs

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Twee van de drie standaarden worden met 'voldoet' beoordeeld. Het panel concludeert dat het programma, de onderwijsleeromgeving, de instroomeisen en de kwaliteit van het docententeam op orde zijn (standaard 2). Het panel is ook van mening dat de opleiding over een adequaat systeem van toetsing beschikt (standaard 3).

Eén van de drie standaarden wordt met 'voldoet ten dele' beoordeeld.

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief onder voorwaarde. De opleiding heeft momenteel per uitstroomprofiel de leeruitkomsten geformuleerd. Het panel is van mening dat de leeruitkomsten op het niveau van de opleiding gelijk dienen te zijn.

4.6 Voorwaarde en aanbevelingen

Het panel formuleert de volgende voorwaarde:

- Binnen een tijdsbestek van 12 maanden dient de opleiding één set aan leeruitkomsten voor de opleiding als geheel te formuleren.

Het panel formuleert de volgende aanbeveling:

- Het panel beveelt aan om zorg te dragen voor het voldoen aan de wettelijke vereisten met betrekking tot de bepalingen vanuit de nieuwe wet IKK daar waar het de functie van Pedagogische Coach betreft. Het panel beveelt aan om deze eisen te integreren in module drie en vier.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
<u>Beoogde leerresultaten</u> <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	<p style="text-align: center;">Voldoet ten dele</p>
<u>Onderwijsleeromgeving</u> <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	<p style="text-align: center;">Voldoet</p>
<u>Toetsing</u> <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	<p style="text-align: center;">Voldoet</p>
Algemene conclusie	<p style="text-align: center;">Positief onder voorwaarde</p>

Bijlage 1: Samenstelling panel

Gerda Geerdink (voorzitter) is als associate lector 'kwaliteiten van lerarenopleiders', werkzaam bij het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren van de Faculteit Educatie van de HAN. Ze wordt regelmatig ingeschakeld als voorzitter of lid van panels door de NVAO (in Nederland), de VLHUR (in Vlaanderen) en andere visiterende instanties voor het beoordelen van de kwaliteit van lerarenopleidingen. Tevens is ze hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Lerarenopleiders en bestuurslid van de VELON (Vereniging Lerarenopleiders Nederland). Daarnaast is ze lid van de Vereniging voor Onderwijs Research (VOR) en de European Association for Practitioner Research on Improving learning (EAPRIL).

Lien Werbrouck is opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen. Samen met enkele teamleden uit de lerarenopleiding kleuteronderwijs ontwikkelde ze in 2010 met succes deze nieuwe bacheloropleiding (gestart in 2010). Van 2007 tot 2013 coördineerde ze tevens het postgraduaat verantwoordelijke in de kinderopvang. Vanuit haar huidige functie neemt ze op vaste basis als gastspreker deel aan tal van internationale fora zoals EECERA-congres, ISSA-congres, DECET-congres, ESSE (Lyon).

Maureen van Doorn is sinds eind 2016 is ze directeur bij Stichting Kinderopvang Ridderkerk. Van 2001 tot 2014 was ze directeur/bestuurder van MAX kinderopvang te Rotterdam, waarna ze als adviseur optrad voor kinderdagverblijven, IKC's (Integraal Kindcentra) en diverse stichtingen die zich buigen over kind en welzijn.

Jade Brouns volgt de Master Pedagogische Wetenschappen, Onderwijs- en Opleidingskunde aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Maya de Waal, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en door Gijs Kremers, beleidsmedewerker NVAO, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 21 maart 2018

Locatie: Christelijke Hogeschool Ede, Oude Kerkweg 100, 6717 JS Ede, lokaal P 2.177.

Programma:

Woensdag 21 maart 2018	
08.30 - 09.15	Instellingsbestuur/directie <ul style="list-style-type: none"> - Harmen van Wijnen (voorzitter College van Bestuur) - Janine van Drieënhuizen (directeur DTO) - Jannette Meiling (directeur Educatie)
09.15 - 09.45	Werkveld <ul style="list-style-type: none"> - Jan Schmitz (directeur St. Kinderopvang Centraal Nederland) - Elsemarie van Asselt (adjunct-directeur/bestuurder Basisschool De Triangel) - Gea Horsman (clustermanager KDC, Amerpoort)
09.45 - 10.45	Presentatie DTO-concept + gesprek directie DTO + coördinator <ul style="list-style-type: none"> - Janine van Drieënhuizen (directeur DTO) - Adriaan Oosterloo (manager onderwijs DTO) - Els Andringa (coördinator Ad-PEM)
10.45 - 11.00	Pauze
11.00 - 11.30	Examencommissie en Curriculumcommissie <ul style="list-style-type: none"> - Adriaan Oosterloo (voorzitter Curriculumcommissie) - Harm van de Berg (Ad-PEM) - Maarten Zwart (onderwijskundige) - Kees Schimmel (voorzitter Examencommissie) - Wim van Ieperen (lid Examencommissie)
11.30 - 12.00	Presentatie Module 1 + ELO <ul style="list-style-type: none"> - Bert Roor (presentatie module 1) - Harmen Jan Terwel (presentatie module 1) - Nellie Oversluizen (begeleiden dmv ELO)
12.00 - 13.00	Lunch en paneloverleg
13.00 - 14.00	Docenten Ad-PEM <ul style="list-style-type: none"> - Els Andringa - Charissa Bakema - Martine Lukasse - Ariëtte Bouwmeester - Judith van Staveren
14.00 - 16.00	Overleg panel (+ evt. aanvullende vragen)
16.00	Terugkoppeling

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- TNO Dossier Associate Degree Pedagogisch Educatief Medewerker

Bijlagen:

- Beroeps- en opleidingsprofiel
- Eindkwalificaties en NLQF-niveau
- Modulekaarten
- Overzicht betrokken werkveld
- Storyboards
- Onderwijs- en examenregeling
- Overzicht betrokken docenten
- Toetsmatrijzen

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek en/of online beschikbaar

- Adhesiebetuigingen Ad-PEM
- Beroeps- en opleidingsprofiel
- Bureau Bartels- Arbeidsmarktonderzoek GZ (bron in TNO dossier)
- CDHO hbo Ad PEM besluit met advies
- Croho domein Ad-PEM
- CV's docenten
- Doorstroom Ad PEM – Pabo en Social Work
- Eindkwalificaties en NLQF niveau Ad PEM
- Literatuurlijst module 1 en 2 Ad PEM
- Literatuurlijst module 3 en 4 Social Work
- Macrodoelmatigheidsdossier Ad PEM
- Modulekaarten 1-4
- Onderwijsprogramma Ad PEM 2018-2019
- Overzicht werkveld Ad PEM
- Praktijkscan Ad PEM
- Regeling vrijstellingen Ad PEM
- SER 2016 Gelijk goed van start (bron in TNO dossier)
- Storyboards module 1 en 2
- Studulski – Op weg naar het integraal kindcentrum (bron in TNO dossier)
- Taskforce – Samenwerking onderwijs en kinderopvang (bron in TNO dossier)
- TNO dossier Ad-PEM
- Toetsmatrijzen
- WAR verslag Ad PEM ontwikkelgroep 2901118
- WAR verslag gesprek MBO 21 november 2017
- WAR verslag Stuurgroep Ad PEM 20-11-17
- WRR Samenvatting naar een lerende economie (bron in TNO dossier)

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

BKE	Basis Kwalificatie Examinering
EC	European Credits (studiepunten)
hbo	hoger beroepsonderwijs
NLQF	Nederlands Kwalificatieraamwerk
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
SKE	Senior Kwalificatie Examinering

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker van de Christelijke Hogeschool Ede.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvaio.net
W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 006325